

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širini ene kolone. Čene: Oglašni trgovci in o. r. r. mm po 10 v. Osmrtne, zahvale, poslanice, oglašni denarni zavod mm po 20 v. Oglašni v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652

Pregled najnovejših dogodkov.

Cesar Viljem armadi in mornarici povodom odklonitve mirovne ponudbe.

Romunska bojišča. — Braila zasedena. Sovražnik za Seretom. Bombardiranje Galaca. Pred Focsani zvezne čete došle po prebitju sovražnih črt istotako v bližino Sereta. Napredovanje zveznih čet v ozemlju Putne in Susite in pri Sultu. Pri Kirilabai ruski sunki odbiti.

Ruska bojišča. — Ruski napadi ob dvinski fronti. Delni uspeh Rusov ob reki Aa. Drugie napadi povsod odbiti. V Gozdih Karpatih močan topovski boj.

Na italijanskem bojišču nobenih važnih dogodkov.

Zapadno bojišče. — Močan topovski boj pri Ypernu, ob Sommi, Mozi in v Sampanji.

Na macedonski fronti le praskne in streljanje sovražnih vojnihi ladij.

Razno. — Grof Czernin v Berlinu in v nemškem glavnem stanu. — Grška odklonila zadnjo noto entente. — Konferenca entente v Rimu.

Cesar Viljem armadi in mornarici povodom odklonitve mirovne ponudbe.

BEROLIN, 7. (Kor.) Wolffov urad poroča: Cesar Viljem je izdal na armado in mornarico sledeče povelje:

Moji armadi in Moji mornarici! Skupno z zveznimi Mi vladarji sem predlagal našim sovražnikom, naj stopijo kmalu v mirovna pogajanja. Sovražniki so Moj predlog odklonili. Njihov pohlep po moči hoče uničiti Nemčijo.

Vojna se nadaljuje! Pred Bogom in človeštvom pade na Sovražne vlade same težka odgovornost za vse nadaljne strahovite žrtve, ki Vam jih je Moja volja hotela prililiti. V pravičnem ogorčenju nad preoblastnim zločinom sovražnikov, v želji, da branite naše najsvetejše dobrine in v zasigurate domovini srečnejšo bodočnost, hote oplenili. Naši sovražniki niso hoteli od Mene ponudene sporauma. Z božjo pomočjo jih bo naše orožje prislilo k temu.

Veliki glavni stan, 5. januarja 1917.
Viljem I. R.

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se razglša: 6. januarja 1917.

Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Naši zavezniški so večer očistili ostrogo pri Vacareni in zasedli Brailo. Sovražnik se je od izliva Buzu nízol umaknil za Seret. Vzhodno Guilanice in pri Rinniceni so čete generala Falkenhayna prebile močno zgrajene črte Rusov in prodirajo istotako proti Seretu.

— Armada nadvojvode Jožefa: Boji v ozemlju Putne in Susite trajno napredujejo. Dajle severno so bili ruski napadi odbiti. V območju Mt. Faltucanu (4 km severozapadno Sulte) so avstrijski in nemški polki zavzeli zopet več višin. Severovzhodno Kirilababe so odbili naši bataljoni močnejši ruski sunki. Na armadni fronti je bilo ujetih večer nad 700 mož.

— Fronta princa Leopolda Bav.: Pri c. in kr. četah nič posebnega.

Italijanski in jugovzhodno bojišče. — Nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 6. (Kor.) Veliki glavni stan, 6. januarja 1917.

Zapadno bojišče. — V večernih urah močan topovski boj v kolenu Yperua, ob obeh bregovih Somme in v posa-

meznih odsekih front v Sampanji in ob Mozi. Pri Serre (severno Ancre) je par Angležev v nočnem napadu vdrl v najsprednejši jarek. Naše napadne čete so v ozemlju Massigesa in ob severovzhodni fronti Verduna privedle ujetnike iz francoskih črt.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Po izjavljenju večeraj zjutraj izvršenih napadov so Rusi po močni topovski pripravi s svežimi silami obnovili svoje napade med obalo in cesto Mitava-Riga. Vzhodno rek Aa so prodrli preko zamrzlega močvirja v širini bataljona v našo postojanko, na vseh ostalih točkah pa so bili odbiti. Pri protinapadih smo ujeli 900 mož in uplenili več strojnih pušk. Napadi manjših ruskih skupin na številnih točkah dvinske fronte in severno Miadzolskega jezera niso imeli nobenega uspeha. — Fronta nadvojvode Jožefa: V južnem delu Karpotov močan topovski boj. Avstroogrski čete so severovzhodno Kirilababe odbile napade ruskih bataljonov. Južno doline Trotusula so bavarski in avstroogrski polki zavzeli z naskokom obsežne obrambne naprave sovražnika med Cutoombo in Mt. Faltucanu. Poleg težkih krvavih žrtev je izgubil sovražnik se nad 300 mož na ujetnikih.

Med Mr. Casimul in dolino Susite je bilo zavzetih več oporišč. Nemške kolone prodirajo po očiščenju višinskih postojank jugovzhodno Soveje ob dolinah proti severovzhodu. — Mackensenova armada: Po močni topovski pripravi so pod poveljstvom gen. por. Kuehne se nahajajoče divizije gen. por. Schmidta pl. Knobelsdorfa in Oettinger osvojile močno zgrajene, z žičnimi ovirami in krilnimi napravami opremljene postojanke Rusov od Tartaru do Rinniceni, vzele imenovane kraje in prodre preko močvirnega rečnega oddelka proti Seretu. Sovražnik držal tamkaj še par vasi, iz katerih je zamen poizkušal protisunke. Pri teh bojih se je odlikoval devinski rezervni pešpolk št. 26. Dajle jugovzhodno je ojačeni konjeniški zbor gen. por. grofa Schmeltowa zavzel Olaneasco, Guilanico in Maximeni. Predčete so prispale do Sereta. Pred donavsko armado generala pehote Koscha so Rusi južno Sereta v noči od 4. na 5. t. m. opustili nadaljni odpor in se umaknili, žrtvujoč močne zadnje oddelke, na severni breg. V Brailo so vdrl z zapada nemški in bolgarski konjeniki, z vzhoda nemški in bolgarska pehota. Najvažnejše trgovinsko mesto Romunije je s tem v rokah zaveznikov. V Dobrudži je tretja bolgarska armada, ki so ji pripadale nemške, bolgarske in osmanske čete, pod vodstvom generala Nerezova hitro in definitivno rešila svojo nalogo. Noben ruski ali romunski vojak se ne nahaja več v deželi. Nameravane nove operacije so že v razvoju; Galac je v našem ognju. — Macedonska fronta: V kolenu Černe topovski oženi, ob Strumi patrolne praskne. Entente ladje danzadnevno obstreljujejo z morske strani grška mesta ob obali med izlivom Strume in Meste.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Dogodki na morju.

BEROLIN, 6. (Kor.) Wolffov urad poroča: Eden naših podvodnikov je dne 23. p. m. v vzhodnem Sredozemskem morju potopil neki oboroženi in od sovražnih vojnihi ladij spremljani prevoznik parnik, preko 5000 ton.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 5. (Kor.) Macedonska fronta: V nekaterih oddelkih fronte slab sovražni topovski oženi. V kolenu Černe je letalski poročnik Bratek sestrelil že drugi sovražni privezni balon, ki je pri Negočanih padel v gorečem stanju na tla. — Romunska fronta: V Dobrudži se unikajo Rusi, ki so bili poraženi pri Macinu in Jilji, proti Braili. Bolgarske čete so jih zasedale do desnega brega Donave in so zasedle vas Gecet nasproti Braili. Na levem krilu se je potkušal sovražnik dr-

— O Bog, — je dejal in jo strastno poljubil, potem pa jo je porinil zopet od sebe in planil skozi vrata.

Vsa se tresoča razburjenja, je odšla Tamara v svojo sobo. To je bila strast; če bi pa bila vendarle skrita v njej ljubezen?

Poleg svoje velike bele postelje se je zgrudila na kolena, skrila obraz v roke in molila je.

Bilo bi nepotrebno opisovati naslednje dneve, te nevshečne, neprijetne dneve, v katerih so prispeli tudi Tom Underdown, njegova sestra in Millicent Hardcastlowa, ravno tako pa tudi veličastne ruske cerkvene obrede, ali pa veliko preprostejše na poslaništvu. Vse, za kar se zanimamo, je pač, da sta bila Tamara in Gricko na svoj poročni večer končno vendarle sama... Sama... s svojo bodočnostjo pred seboj.

Oba sta izgledala resno in svečanostno tekom množičnih molitev in zaobljub, potem pa je njegov obraz zmago-

dobitno zažarel, in ko sta se vozila v njegov hišo v Fontanki, je držal Tamarino roko v svoji, a izpregovoril ni niti besedice.

Bil je znamenit trenutek, ko jo je vodil po velikih stopnicah navzgor, skozi špirl globoko se klanjajočih lakajev, tja gori v velike, s cvetlicami okrašene salone. Odprl je, še vedno molče, vrata v plesno dvorano, po kateri ta stopala po vsej njeni dolgoti, da sta prišla v prostore za njo. Tedaj je dejal:

— Te prostore moraš urediti po svoji želji ali po pariški tvrdki ali komerkoli. Stvar je očividno smatral za postransko in ga ni zanimala. Namesto da bi sedaj peljal Tamaro v svoje sobe, je odprl vrata na desni. Te sobe še ni poznala. Bila je spalnica njegove matere. Bila je razsvetljena in zakurjena, a je izgledala mračno kot sploh sobe, ki so posvečene spominu pokojnikov, vključno modremu atlasu in sijajni pozlatitvi.

— Tamara, — je dejal in jo prijel za roko, — to so bile sobe moje matere. Lju-

žati v severozapadnem kotu Dobrudže pri Vacareni in višini 162; kljub temu je bil sovražnik tudi tu pod močnim pritiskom naših hrabrih pešpolkov št. 35 in 36 in vsled uspešne podpore artiljerije potisnjen proti Galacu. Število ujetnikov znaša 1300. Pri izcepi obojestranski topovski oženi. Sovražni monitorji so obstreljevali Tulceco.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 6. (Kor.) Glavni stan javlja:

Iraška fronta. — Obojestransko streljanje pehote in artiljerije. — Perzijska fronta. — Iz treh konjeniških eskadronov z dvema topovima obstoječa sovražna bojna sila je 3. t. m. napadla naše prednje straže vzhodno Hamadana. Napad je bil odbit. Isti dan sta dva konjeniška polka napadla naše v okolici Bedjara tabore čete. Boj je trajal cel dan. Proti večeru so naše čete, potem ko so dospela ojačenja, napadle levo krilo sovražnika, s čemur se je boj končal nam v prid. Naslednji dan so naše čete nadaljevale svoje protinapade ter ponovno odbile sovražnika, ki je pobegnil v neredu. Sovražnikove izgube so znatne, naše so nasproti temu nebstvene. — Na ostalih frontah nič važnega.

Grof Czernin v nemškem glavnem stanu in pri cesarju Viljemu.

BEROLIN, 6. (Kor.) Minister za vnanje stvari, grof Czernin, je prispel danes dopolne v spremstvu legacijskega svetnika grofa Hoyosa iz velikega glavnega stana semkaj, kjer se je zglasil pri cesarju. Večera je imel minister po prihodu v veliki glavni stan razgovor z generalnim feldmaršalom Hindenburgom in generalom Ludendorffom, nakar je bil skupno z državnim tajnikom za vnanje stvari Zimmermannom sprejet od cesarja v avdienci in povabljen k obedu. Cesar je podelil ministru red črnega orla, veleposlaniku princu Hohenlohe železni križec na belem in črnem traku in kabinetnemu načelniku grofu Hoyosu zvezdo rdečega orlova reda II. razreda. Popoldne je imel minister v velikem glavnem stanu razgovor z državnim tajnikom Zimmermannom in je odpotoval zvečer v Berlin, kjer so se nadaljevala pogajanja z državnim kancelarjem. Zvečer je priredil veleposlanik princ Hohenlohe dimer. Namen potovanja ministra grofa Czernina je bil, da se javi pri nemškem cesarju in da stopi v osebne stike z nemškimi državniki.

Grška odklonila zadnjo noto entente.

LONDON, 5. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten z dne 3. t. m.: Bivši ministrski predsedniki, s katerimi se je posvetoval kralj, so se izjavili, da zahtevam entente v njihovi sedanjih obliki ni mogoče ugoditi, ker govori o priznanju, da obstoja načrt glede napada na zadnje oddelke Sarrailla. Vlada je sklenila, da sporazumno s krono gotove dele note entente odkloni, vendar pa je pripravljena, da se pogaja glede drugih pogojev.

LONDON, 5. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten z dne 3. t. m.: Grška vlada je izjavila povodom odklonitve note, da ne misli napovedati entente vojne, ampak se hoče podvreči nasilnim odredbam v vojni, da bodo vlasti končno uvidele, da je blokada nezaznana kazen za dogodke dne 1. decembra, ki so sad nesporazumljenja, ker je armada ne oziraje se na vlado, sklenila, da nastopi proti izročitvi vojnega materiala. Kar se tiče aretacij Venizelistov, je kralj sicer pripravljen, da nekatere pomilitosti, toda ustava mu brani vmešavanje v sodno postopanje, predno je sklenjena obsodba. Glasom stališča diplomacije entente položaj ni vznemirljiv. Barva atenskega časopisja je zelo sovražna, dočim postaja učinek blokade vedno občutnejši. Razdeljevanje kruha, ki obstoja iz mešanice pšenice in ječmena, je pod strogim nadzorstvom. Živila so iz-

bil sem jo neizrecno in sem sklenil, da nikdar nobene ženske, tudi svoje žene ne, ne pustim v te sobe. Ostale so po njeni smrti neizpremenjene. Sedaj sem pa prišel do mnenja, da bi to ne odgovarjalo njenim željam.

Njegov globoki glas se je tresel nekoli-

ko ob presilnem čustvu, ki ga je navdajalo in ki je genilo Tamaro na dnu njenega srca.

Sedaj si jih ogled skupno z menoi, in ko bova na jugu, naj odpravijo iz njih vse pohištvo, a ko se vrneva, pa daš prazne sobe urediti po svojih željah. Hočem, da blagoslov moje matere plava nad nama...

in bo tudi...

Omolknil je. Bil je trenutek svečanostne tišine. Potem pa je nadaljeval in neskončna nežnost je zvenela iz njegovega glasu:

— Mala ljubica moja, v teh sobah te bom osrečeval.

Tamara je trepetala. Komaj je še mogla stati. Prehod iz obupa v blaženost je bil

redno draga, tako da so za revno prebivalstvo nedostopna.

LONDON, 5. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča iz Pyre z dne 4. t. m., da so rezervisti železniški most južno Larine razstrelili, da preprečijo nadaljno prevajanje čet v Peloponez. Dajle poroča isti list, da so premoženje generala Danglisa, ki je deponirano v narodni banki, in nekatere manjše denarne svote, ki so pripadale Venizelosu, konfiscirane. Prevajanje čet v Peloponez se počasi nadaljuje. Dosedaj je bilo prepelanih tjakaj 7000 mož in le 30 topov. Iz Pireja se poroča listu, da so bile dne 29. t. m. trgovine pekov v Pireju napadene. Tudi v Atenah je prišlo do velikih nemirov. Za armado so na razpolago velike zaloge moke, a vlada jih noče izdati.

Konferenca entente v Rimu.

LONDON, 5. (Kor.) Uradno se poroča: Ministrski predsednik Lloyd George in minister Milner sta prispela z uradnimi svetovalci v Rim, da se udeležita s francosko in italijansko vlado izmenjave misli o splošnem položaju.

LUGANO, 5. (Kor.) K sprejemu angleških, francoskih in ruskih ministrov in vojaških dostojanstvenikov, s katerimi se je zajedno vrnil v Rim tudi angleški veleposlanik v Rimu, Rennell Rodd, so došli na kolodvor vsi italijanski ministri. Minister za vnanje stvari je pozdravil posebno iskreno Lloydja Georgea. Posvetovanja v Rimu, ki se jih udeležita tudi angleški poslanik v Atenah, Elliot, s svojim vojaškim atašejem in general Cadorna, bodo trajala dva dneva. Potrjuje se, da bo sklenjeno v Rimu definitivno besedilo odgovora na Wilsonovo noto in da se bo v prvi vrsti razpravljalo o namenu solunske armade s stališča vojne na Balkanu in na drugih frontah.

Ameriški mornariški minister o odgovoru entente na mirovno noto.

LUGANO, 5. (Kor.) Glasom londonskega poročila »Stampe« je ameriški mornariški minister Daniel izjavil v nekem članku v časopisju, da je nota četverosporzajuma na osrednje vlasti velika pomota.

Izročitev entente note v Carigradu.

CARIGRAD, 6. (Kor.) Poslanik Združenih držav, Elkus, je večeraj izročil porti odgovor ententnih vlasti na mirovno predloge četverozveze.

Romunska zbornica.

PARIZ, 5. (Kor.) »Temps« poroča iz Jasija: Zbornica je sprejela od vlade predloženi predlog, glasom katerega naj se sestavi posebna komisija, ki naj natančno poizve o vzrokih in okoliščinah predaje in zajetja vseh romunskih oficirjev od pričetka vojne.

Novo angleško vojno posojilo.

LONDON, 5. (Kor.) Kakor se poroča uradno, bo izdano novo vojno posojilo dne 11. januarja t. l.

Potopljeni parniki.

KRISTIJANIJA, 5. (Kor.) Ministrstvo za vnanje stvari je izvedelo iz Falmoutha, da je bil parnik »Bestik« iz Kristijanije v četrtke zvečer 40 pomorskih milj vzhodno Bishoprocka potopljen od nekega podvodnika. Moštvo je bilo rešeno.

LONDON, 5. (Kor.) Parnik »Murex« iz Londona je bil dne 21. p. m. od nekega sovražnega podvodnika potopljen. Parnik je izgubljen, moštvo rešeno.

BERN, 5. (Kor.) »Temps« poroča iz Toulona: Angleški parnik »Oceana« (4657 ton) se je pred St. Trepez ponesrečil. Izmed moštva ni prišel nikdo ob življenje.

LONDON, 5. (Kor.) Agence Havas poroča iz Les Sables d'Olonne: Neki nemški podvodnik je razstrelil francosko ladjo »Dundee Ste. Mille«. Posadka je rešena.

LONDON, 5. (Kor.) Grški parnik »Tsiropin« je bil torpediran. 25 mož posadke je bilo izkrcanih. Domneva se, da je bil norveški parnik »Helgoy« torpediran.

prenenaden. Opotekla se je in se oprjela stola, da ne bi padla.

Gricko se je bal, da bi se v resnici ne zgrudila na tla; tako je pobledela. Skrbno je ovil roko okolin je in jo popeljal v sednjo sobo, od tam pa v kapelico, ki je bila za sobo.

Večna luč je visela pred sveto podobo. Barve so bile bogate, a ne prebiline, mile oči svete Device so ljubeznivo zrla nanju. Sveže lilije so stale v vazah pod podobo in njihov vonj je napolnil ves mali prostor.

Gricko je pokleknil pred oltarček, nekoliko pomolil, potem pa vstal. Pogledala sta si v oči in njuni duši ste se našli. Izgledalo se je vse sence.

— Tamara! — je vzkliknil in razširil roke.

Z lahnim, skoraj bolesto inhtečim vzkrikom se mu je vrgla na prsi. Pritisnil si jo je na srce in sklonivši se k njej, jo je nežno poljubil na lase. Nato si jo je pa podržal nekoliko od sebe in ji pogledal globoko v oči.

— Zec jutri.)

Razne politične vesti.

Grof Tisza pred padcem. Nekaj časa sem se že pojavljalo glasovi, da je stališče ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisze skrajno omajano, in da ni več daleč čas, ko zapusti ogrsko ministrsko predsedništvo ta mož, ki se je v najtežavnejših časih znal vzdržati na krmilu s svojo tupatam — naravnost povedano — res sirovo energijo in brezobzirnostjo. Prišel pa je tudi zanj novi čas in žnjun, kakor vse kaže, tudi padec. Kakor je pri nas glede ministrskih kriz vedno vladala nekaka nejasnost — Koerber in Burian sta šla, da se ne ve prav vzrok, zakaj — je nejasno, kaj je pravzaprav omajalo stališče ogrskega ministrskega predsednika, za katerega bi se lahko mislilo, da stoji trdnje kot hrast sredi viharja. Ali mu ni morda izpodkopal temelja razprava o zastopanju palatina pri kraljevem kronanju? Grof Julij Andrássy se je mudil pred kratkim na Dunaju, kjer je bil v avdienci pri cesarju. Po njegovih lastnih besedah je trajala ta avdienca več kot pa navadna petminutna avdienca tanih svetnikov, ni pa povedal niti besedice, o čem je bilo govora v avdienci. Grof Andrássy je po avdienci tudi vrnil ministru zunanjih stvari, grofu Czerninu, poset. Le-ta ga je bil namreč posetil v Budimpešti. Glede razprave o zastopanju palatina pri kronanju naj pripomnimo le toliko, da se je opozicija odločno uprla predlogu večine, da naj nadomestuje palatina ministrski predsednik grof Tisza kot pooblaščenec parlamenta in tako vsega naroda, in je predlagala namesto njega splošno zelo priljubljenega nadvojvodo Josipa. Večina je izvolila grofa Tiszo, a v svojih novoletnih izjavah zagovarjala opoziciji zaradi njenega nastopa proti Tiszi boj na nož. Kdo ve, če ni v teh dogodkih vzrok, da morda grof Tisza v kratkem zapusti svoje mesto.

V svojem petkovem uvodniku, ki pa ga je cenzura pristigla skoraj na tretjino in mu pustila samo podnaslov »Tiszoovo ministrstvo«, pravi graška »Tagespost«: »Ni privikrat, da kak državnik na višku svojih uspehov odstopa s svojega mesta. Privošči se blesk proslavljajoče večerne zarje, preden se noč zgrene nani. Tisza sam se je izjavil o tem popolnoma prostodušno, ko je ugotovil, da umirajočega navadno ne počuje o vrsti in nevarnosti bodočnosti. Dostavil je, da ima čisto vest, in tudi to zagotovilo zveni tako, kot da bi pred smrtjo hotel podati izpovedbo. Na Ogrskem se ministrska izprememba izvrši zato razmeroma lahko, ker se večina običajno ravno tako podredi vodstvu novega ministrskega predsednika, kot vodstvu prejšnjega. Ko je bila izvoljena sedanja ogrska poslanska zbornica, je bil grof Khuen-Hedervary ministrski predsednik, ki je odstopil svoje mesto Lukacsu, kateremu je zopet sledil Tisza, ne da bi bila večina državnega zbora kateremu imenovanih gospodov odrekla pokorščino. Če se torej sedaj zopet grofu Khueni, Berzeviczyju ali Wekerleju poveri vodilno mesto, ostanje stvari bistveno pri starem. Močne izpremembe v strankarskem sestavu bi bilo pričakovati le, če bi prišlo izrecno ministrstvo Julija Andrássyja, ki bo vsekakor še igral ve-

liko ulogo. V sestavi monarhije pa se ne izpremeni nič, cesar je prisegel na ogrsko ustavo, v armadni organizaciji se monarhična oblast gotovo ne bo dala omajati in gre le za osebno vprašanje, kvečjemu za to, ali je ta ali oni ministrski predsednik trdovratnejši in nepopustljivejši. Če pade Tisza, potem bi bilo konec ministrskih izprememb in monarhija bi stala pred državnim vodstvom, kakor je bilo nameravano kot definitivno. — Kakor torej vse kaže, so štele ure Tiszovega ministriovanja.

Vodstvo nemškega »Nationalverbanda« imelo 4. t. m. sejo, v kateri je bilo izdano naslednje uradno sporočilo: »Vodstvo nemškega Nationalverbanda je imelo danes popoldne pod predsedništvom načelnika posl. dr. Grossa skoraj polnoštevno obiskano sejo, v kateri je trgovski minister dr. Urban poročal o položaju. Ministrskim izvajanjem je sledila obširna razprava. Načelniku zveze se je naložilo, da se s svojimi namestniki v najkrajšem času oglasi pri vladi, da izrazi želje Verbanda glede nadaljnjega razvoja stvari. V svrhu posvetovanja o bodočem razvoju galskih razmer se je sestavil poseben odsek, ki bo poročal v eni prihodnji seji. Nato se je prečitalo pismo predsednika dr. Sylvestra v katerem le-ta sporoča svoj sklep, da ne sprejme več zopetne izvolitve za zborničnega predsednika. Sklenilo se je, da se izreče predsedniku dr. Sylvestru obžalovanje zaradi tega sklepa ob posebnem priznavanju okolnosti, da je vodil predsedniške posle v najtežavnejših razmerah, in se mu izrazi neskrbeno prijaznost in polno zaupanje. Izstopna izjava posl. Friedmanna se je vzela z obžalovanjem na znanje. Nadalje se je sklenilo, da se tekom meseca skliče občna zbornica nemškega Nationalverbanda, na katerem se zavzame stališče tudi k vprašanju mirovnih stremiljenj in odklanjanju čemu stališču ententnih vlasti. Končno se je razpravljalo o novem poslovniku za Verband, o katerem bo končno sklepala občna zbornica. — Tako uradno sporočilo. Z druge strani se pa javlja, da je trgovski minister dr. Urban v obsežnem govoru razkladal namene vlade in govoril tudi podrobno o stanju političnih priprav za izvedbo teh namenov. Dr. Urban je tudi preciziral stališče in delovanje nemških parlamentarnih članov kabineta pri pripravi bodočih važnih političnih akcij. Proti pričakovanju se ni resno poizkušalo vplivati na dr. Sylvestra, da bi umeknil odklonitve zopetne izvolitve za zborničnega predsednika. Sklenilo se je samo, da se mu izreče obžalovanje zaradi njegovega namena in obenem priznanje za njegovo dosedanje delovanje in polno zaupanje. V političnih krogih je splošno vladalo mnenje, — morda je mislil dr. Sylvester tudi sam tako — da se bo dal dr. Sylvester po slovesni zaupnici nemškega Nationalverbanda, katera se je pričakovala v tej seji, pregovoriti, da sprejme zopetno izvolitve. Toda te svečanostne zaupnice ni bilo. Kakor se doznavja iz političnih krogov, so dala dr. Sylvestru zadnji povod, da se je odrekel zopetni izvolitvi, nasprotstva med njim in vodilnimi člani nemškega Nationalverbanda povodom sklicanja načelnikov strank h konferenci 23. oktobra leta 1916. Nekateri člani vodstva Nationalverbanda — lahko si mislimo, da so to bili vsenemci in morda še kdo drug — so bili proti tej konferenci, ki se je, kakor znano, soglasno izrekla za sklicanje državnega zbora, in skušali so celo pregovoriti predsednika dr. Sylvestra, da bi opozval že izdana vabila načelnikom strank. Dr. Sylvester je odklonil to, čes da je predsednik vse zbornice in da ne more voditi politike samo ene stranke. Potemtakem ni bil torej dr. Sylvester žrtve iste nemškonalne goje, kot je bil dr. pl. Koerber.

K narodnostnemu načelu.

V prvi številki »Oesterreichisch-ungarische Kriegskorrespondenz«, ki jo izdaja c. in kr. vojni tiskovni stan in so posnetki v njej objavljenih spisov prosti cenzure, rodostni plašček, sklicevaje se na gotove splošne človeške pravice.

Med temeljnimi vodili za vzpostavitev miru se s strani ententnega časopisa načeloma vedno poudarja narodnostno načelo, ali z drugimi besedami: varstvo malih narodov. Vemo, kaj naj pomenja to; je pač zavijanje neupravičenih zahtev v narodnostni plašček, sklicevaje se na otrove splošne človeške pravice.

Dovolj je pač znano, da hoče Francoska in Italija, da se to načelo v tistem sporazumu uporablja samo pri avstrijskih in ogrskih državljanih italijanskega jezika, in se popolnoma nič ne ozirata na to, da se tudi na Francoskem nahajajo »ne odrešeni« Italijani. Rešitev tega vprašanja pač ostaja obema imenovanima, danes na življenje in smrt zvezanima državama med seboj samima, pri čemer bi razsodniki iz ali svetovalci iz držav četverozveze gotovo ne bili dobrodošli.

Nasprotno pa se nam zdi dolžnost opozoriti, da v italijanski videnski provinciji živi nad četrt milijona Slovencev, katerim je v varstvo nezastarajočih človeških pravic nastopajoča italijanska vlada hotoma krutla najprimitivnejše narodne potrebe. To znatno število Slovencev nima niti sol, v katerih bi se poučevalo v njihovem materinem jeziku, niti ne more v tem jeziku poslušati božje besede, še manj pa pred uradom ali sodiščem odgovarjati v svojem materinem jeziku.

Njihovi, v jugozapadnih avstrijskih kromovinah naseljeni bratje uživajo te in še veliko več pravic; štejejo pa nekaj nad 1½ milijona. Ali torej ni zapoved najvišje pravčnosti, da se za del malega slovenskega naroda, ki je pod italijanskim jarmom obsojen, da sčasoma pogine, stremi po zedi-

njenju s prej omenjeno celoto tega slovenskega plemena? In ker je le-to ravno pod avstrijsko vlado našlo negovanje svoje narodne posebnosti in jezika v najpolnejši meri, se more to zedinjenje zgoditi pač le v okviru avstro-ogrsko monarhije. Odtod izvirajoča popravna meja bi apostoli odreševanja tlačnih narodov morali pozdravljati z največjim navdušenjem.

Tako imenovana korespondenca. Dovoljena nam bodi le kratka pripomba: Z odkrito radostjo pozdravljamo dejstvo, da je c. in kr. vojni tiskovni stan v prvi številki svoje korespondence, na najodličnejšem mestu, načel narodnostno vprašanje našega slovenskega naroda. Hvaležni smo mu na tem zanimanju za našo narodno stvar in gotovo da ni v vsem našem narodu niti enega posameznika, ki bi ne blagoslavljal iste roke, ki bi pripeljala naše brate, kri naši krvi, z one strani Idrije in Nadiže v našo sredo, pod okrilje dvoglavega avstrijskega orla. Samo Bog daj, da bi se to zgodilo kdaj!

Želijo bi pa še eno: Naj bi se pa tudi potem v resnici godilo zedinjenemu našem narodu v okviru avstro-ogrsko monarhije tako, kot pravi c. in kr. vojni tiskovni stan, da naš narod v resnici najde pod avstrijsko vlado v najpolnejši meri negovanje svoje narodne posebnosti in jezika!

Zato se pa obračamo na to mesto, ki je s tako upalnim izrekom odrgnilo zavoso z naše narodne bodočnosti, z edino prošnjo: Povejte činiteljem, katerim je na srcu bodočnost celote našega slovenskega naroda, naj zastavijo svoje sile v to, da bodo naši neodrešeni bratje z one strani, ko pridejo k nam, res povsod, kjer živi slovenski narod imeli solje v svojem materinem jeziku, da bodo povsod tam mogli poslušati božjo besedo, ter odgovarjati pred uradi in sodišči v svojem jeziku! Če takoj na meji, v Krmini, in v bližnji Gorici smo si Slovenci sami morali vzdrževati ljudsko šolo, v Trstu si jo moramo vzdrževati sami za tisoče slovenskih otrok, edini košček edine slovenske gimnazije na Primorskem in sploh na vsem Slovenskem; zaposlovalne tečaje goriske slovenske gimnazije nam premešča prav sedaj iz Trsta v moravski Kromerž, tam dol v ubogi Istri se je vse do vojne z Italijo posilil metal naš jezik iz šole in cerkve, v vsej slovenski Koroški ste samo dve deželni slovenski ljudski šoli, druge so vse takozvane utraktivne, kjer je edina slovenska učna knjiga — 16 strani abecednika, vsi Slovenci imamo eno samo slovensko meščansko šolo, eno samo slovensko obrtno šolo, eno samo slov. nižjo trgovsko šolo, eno samo slovensko gimnazijo (sedaj samo tečaje). Slovensko poroto smo si v Trstu priborili po težkih bojih šele pred par leti, na Koroškem so pa še tik pred vojno disciplinirali slovenske odvetnike, ko so pred sodišči v slovenskem delu dežele govorili slovenski. Tako bi mogli nadaljevati z vsemi panogami naše državne uprave med nami. In mestni magistrati v Trstu, Celovcu, Celju, Ptuj, Mariboru itd. tudi v prenesnem delokrogu ne rešujejo slovenskih vlog v slovenskem jeziku. Itd., itd.

Prosimo torej: Dajte nam ono, kar zahtevate za naše brate onstran meje da jim bo potem tudi narod v celoti, ko se združijo ž njim, mogel dati ono, kar jim je doslej trdovratno odrekala za drugih »odrešene« se boreča italijanska vlada!

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 8. do 13. januarja, (38. razdeljevanje) se bodo dobivala naslednja živila aprovizacijske komisije (preščinje se št. 38. na živilski izkaznici) in sicer na osebo:

KORUZNA MOKA.

¼ kg koruzne moke po K 0'80 kg.

OBDELAN JEČMEN.

¼ kg obdelanega ječmena (ječmenove kaše) po K 1'08 kilogram.

SLANINA.

Kdor ima še svetlonodro-črne izkaznice za slanino, more dobiti slanino do sobote, 13. t. m., v običajnih prodajalnah in sicer 60 g (6 dkg) na osebo oziroma na izkaznico po K 9'60 kilogram.

OLJE.

Za vsakih 6 (šest) odrezkov uradne maščobne izkaznice, veljavnih za čas od 8. do 14. januarja, se proti izkazu izkaznico za živila dobi izkaznica za olje, zaznamovana s številko 1. Na te izkaznice se bo do sobote, 20. januarja 1917, moglo dobivati v običajnih prodajalnah po ¼ litra navadnega olja po K 10'— liter (¼ litra K 1'25), ali pa ¼ litra najfinjšega olja po K 20'— liter, to pa samo v trgovini Maksimilijana Robbe, ul. Largo Santorio št. 2.

KAVA.

150 g sirove kave po K 6'40 kilogram ali pa 125 g žgane kave po K 8'— kilogram. Kava se mora kupiti obenem z drugimi živilski proti izkazu izkaznico za živila, ki se preščinje na številki 38, in proti oddaji enega odrezka uradne izkaznice za kavo, veljavne od 13. novembra 1916 do 7. janu-

arja 1917. (za vsakih 125 g kupljene žgane, oziroma 150 g sirove kave).

MILO.

¼ kg mila po K 5'— kilogram.

KOLERABE.

Tekom tega razdeljevanja se izroče oranžno-črne izkaznice za nakup kolerabe in sicer na vsako osebo ena izkaznica s številko 14. Na eno izkaznico se bo dobivalo 1 (en) kg kolerabe po 24 vin. kg.

NAMOČENA POLENOVKA.

Od ponedeljka, 8. t. m., dalje se bo prodajala nova partija namočene polenovke po K 3'84 kilogram in sicer: 1. na ribjem trgu, 2. na trgu Ponterosso, 3. na trgu Barriera vecchia, 4. na Lesnem trgu, 5. na trgu Perugino, 6. na trgu Giuliani, 7. na trgu Belvedere in 8. v ul. della Pietà v trgovini Antona Vecchieta.

DODATNE IZKAZNICE ZA MAŠČOBO.

Osebe, ki opravljajo težka dela in dobivajo dodatno krušno izkaznico, imajo pravico do uradne izkaznice za maščobo, označene s črko »S«, in morejo vsak teden od ponedeljka dalje proti izročitvi odrezkov uradne izkaznice za maščobo, veljavnih za dotični teden, poleg normalne izkaznice za sirovo maščobo, olje ali slanino dobiti dodatno izkaznico zeleno-črno-sive barve, na katero morejo dobiti v običajnih prodajalnah 3 dkg slanine. Te dodatne izkaznice se morejo uporabljati do novih odredbe ne glede na to, ali aprovizacijska komisija razdeljuje slanino ali ne.

Domače vesti.

Pravoslavni Božič. Naši bratje pravoslavne vere slave božične praznike. Naj jih prežive vsaj v tisti meri zadovoljnosti, ki je sploh možna ob sedanjih razmerah.

S člankom v graški »Tagespost«, kjer tako nestrno zahteva rešitev jezikovnega vprašanja v mislu zahtev nemškega radikalizma, se bavijo tudi »Primorske Novine«, ki pravijo, da se graški list postavljajo v pozvo svetovalca novega ministrstva. V zadrtih, da bi tudi Nemci izjavili, da niso zadovoljni s tako formo rešitve — povodom naknadne predložitve parlamenta — hrvatski list ne more verjeti. Prav ima! Čemu pa potem forsirajo rešitev? Kdo bo forsiral nekaj, s čemer — ni zadovoljen?! Vsaka izjava v tem smislu bi bila hinavska, pesek v oči. Naganjači za nepravilno reševanje najvažnejših in najdelikatnejših vprašanj bi potem, ko bi dosegli, za kar so pritiskali, hoteli igrati čuvarje ustave in parlamentarnih ustanov!! Grešiti bi hoteli, ali odgovornosti za greh ne bi hoteli nositi pred svetom. Pri-družujemo se pričakovanju, ki je izraženo »Primorske Novine«: »Gotovi smo, da bodo Slovani z vsemi sredstvi branili svoje življenske interese. Za to nam nudi zadostno jantstvo edinstveno postopanje češkega naroda, ki se mu pridružijo vsi poštene in zavedni slovenski zastopniki v državnem zboru!«

Ob novem letu je pisala mariborska »Straža«, glasilo posl. dr. Korošca: »Ko so bili mirni časi, smo pisali v novoletnih člankih programe za bodočnost. V vojski smo se pa tega odvadili. Sedaj so razmere tako silne in močne, da moramo hoditi za njimi in ne pred njimi, kakor bi to časopisje rado. Toda tudi v tej ulogi smo pokazali, da smo našli svojo lastno pot, narekovano nam od naše globoke narodne zavesti. Kaj čaka v bodočem letu Slovence, kdo bi to vedel že danes povedati? — Samo to vemo, da smo vedno radi dajali državi, kar je bilo za državo potrebno, in da smo vsled tega upravičeni od države zahtevati, da nam tudi ona omogoči naš obstoj in nas podpira v našem razvoju. — Država ima svoje pravice, ki jih lahko tirja od nas, a tudi mi imamo svoje pravice, ki jih smemo tirjati od nje. In glavno, kar tirjamo od nje, je, da nam zagotovi naš narodni obstoj in da nam ne odreka svoje pomoči za naš narodni, prosvetni, politični in gospodarski razvoj. To je naše stališče, jasno dovolj na zgoraj in na spodaj, pošteno, da ga lahko zagovarjamo pred Bogom in ljudmi in tako trdno, da nas nobena sila ne more odmakniti od tega stališča. Vsako stališče se lahko brani ali v mraku zahajajočega solnca ali v zlati zarji vzhajajočega jutra, pesimistično ali optimistično. Mi smo bili vedno optimisti! Nikdar nismo izgubili poguma in upanja, četudi je okoli nas vse vzdihovalo, da se potapljamo. Naš narod je mlad in majhen narod. Ker je mlad, je živ in neodoljiv, ker je majhen, ne gre vse po istem tiru, kakor pri velikih narodih. Toda naš voz gre naprej, če ga le tiščijo ljudje, polni podvzetnega poguma, bogatega upanja in žarne narodne ljubezni, ne pa ljudje obupani, strahopetni in za vsako nenavadno delo skrajno leni. Mi smo trdno prepričani, da bo naša bodočnost v pomlajeni, novourajeni Avstriji lepa, in s čimer ne bomo za-

Danes popoldne točno ob 4 v Narodnem domu uprizaritev bajke »V KRALJSTVU PALČKOV.«

dovoljni, tudi to se bo dalo z dovoljenimi sredstvi pridobiti in priboriti. Zato pa kvišku glave, Slovenci in Slovenke!

Vojaški pogreb. V tukajšnji pomožni in kontumačni bolnišnici Rdečega križa v ul. Fabio Severo je 6. t. m. umrl pešec 5. domobranskega pešpolka Ivan Metelko. — Pogreb se bo vršil danes, 7. t. m., ob 3 popoldne iz omenjene bolnišnice na vojaško pokopališče.

V kraljestvu palčkov, bajka s petjem v treh dejanjih, se ponovi danes, 7. t. m., v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu. Začetek točno ob 4 popoldne. — Prireditelj se bo vršila v korist naše ženske podružnice, ki leto za letom obdarja v zimskem času revno slovensko dečo z gorkimi oblačili in obutvijo. Cene iste kakor zadnjič. Sedeži so v predprodaji pri vratarici Nar. doma: gospe Biček-Razbork. — Opozorjamo, da je začetek tokrat ob 4 popoldne.

Razpis dijaške ustanove. Pod običajnimi pogoji se za šolsko leto 1916/17 razpisuje štipendija iz ustanove »Luigi Cominotti« v znesku 210 K, namenjena ubožnemu dijaku kake tržaške realke. Prednost imajo ustanovniki sorodniki. Primerno opremljene prošnje je do konca meseca januarja vložiti pri mestnem magistratu.

Mestna zastaviljalnica. V ponedeljek, 8. t. m., od 9½ dop. do 1 pop. in od 3 do 6 pop. se bodo prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca januarja l. 1915, na modre listke serije 137 in sicer od št. 3601 do št. 4600.

Županstvo Komenskega Gabrovica in Skrbina naznanja svojim vinogradnikom, da naj se tisti, ki žele svoje trte obrezati itd. brez odloga zgledajo pri županstvu, navedši čas obrezovanja in kje bodo v tistem času bivali, ker v evakuiranih krajih je prepovedano bivati. Najbolj umestno bi pa bilo, da se več posestnikov (posestnic) dogovorijo tako, da pošljejo eno ali pa dve osebi, kateri bi lahko na njih posestvih tudi trte uredili. Županstvo se-tavi na podlagi teh prijav za vse skupaj eno prošnjo in jo odpošlje na pristojno mesto za tozadevna dovoljenja posameznikom.

Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Z ozirom na mnoga povpraševanja, zakaj se ne dobivajo, oziroma kje da se dobivajo te užigalice, opozorjamo, da jih ima gospod Bajc, tobakarnar v »Narodnem domu«. Sežite po njih! Kakovost je dobra. Poleg tega pa množite s tem družbi dohodek, ki jih je sedaj tako potrebna.

Čitalnica pri Sv. Jakobu vabi člane in prijatelje društva, da se zberejo danes, v nedeljo, ob 12. op. v društvenih prostorih, v svrhu vaje za žalostinko o priliki pogreba našega pevovodje g. Josipa Peliconca, ki se bo vršil ob 2 pop.

Rojanski Sokol priredi danes od 5—10 zvečer prosto zabavo v prostorih Konsumnega društva v Rojani.

MALI OGLASI.

Cunje bele po K 1.50, barvane po K 2.—, 80, bombaž K 6.—, volnena pokrivala K 3.50, plenice K 4.—, rabljeno obleko K 2.—, belo volno K 7.—, sivo volno K 6.—, Zaloga ulica Geppa 18. Naesoon. 844

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 246

Ženski čevlji iz črnega boxa prve vrste št. 38—39—40 se prodajo. Percevič, Via Tor S. Lorenzo 10, vrata 13 (Via San Michele). 840

Pozor! Velja množina raznovrstne cikorije je naprodaj. Ul. Valdirivo št. 29. M. Mozetič. 838

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijevе podplatinke, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir, kopalni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, šile, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srjose, spodnje bluze, ogledala, ustnike, razne glavnice, zaponke, Patent Knöpfe in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Niseli, št. 19. 26

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za nevroge, nerazvite in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadlon 10 - Trst
Odpri od 8½ zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje. UMETNI ZOBJE.

Išče se za večjo tovarniško pisarno

STENOTYPISTINJO

veščo popolnoma v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika. - Zahteve: Samostojen slovniški pravi slog, ter večletno prakso. Natančne ponudbe z sliko in prepisom spričeval naj se določijo pod „M. 694“ na Haasensteln & Vogler A. G. Dunaj I. Schöllerstrasse 11.

CROATIA

Ustanovljena 1884 leta. CENTRALA: Zagreb, v lastni palači, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v Trstu, ul. Lavatolo 1, II.

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

I. Proti požarnim škodam.

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb, tovarnih).
2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev itd.)
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

II. Zavarovanje steklenih šip.

III. Na življenje.

1. Redna zavarovanja.
 - a) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
 - b) " " dote.
 - c) " " življenske rente.
2. Ljudska zavarovanja na male glavnice brez zdravniškega pregleda.

Zavodovo imetje: K 4,429.578-98
Izplačane odškodnine: K 7,362.159-69

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju.
2. Osebe s kroničnim kašljem, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdusljivi, katerim Sirolin znatno olajša naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vpehom na splošni počutek.

